

MATEMATIIKKA

Perusopinnot

Algebra I

Algebra I

Koodi: MATH.1010

Laajuus: 4 op / 2 ov

Edeltävät opinnot: Matemaattiset menetelmät I ja Lineaarialgebra.

Tavoite: Antaa perustiedot algebran keskeisistä peruskäsitteistä kuten funktioista, relaatioista, lukujärjestelmistä, polynomeista ja jaollisuudesta, sekä johdattaa algebran sovellusten kautta abstrakteihin algebrallisiin rakenteisiin, kuten ryhmiin, renkaiisiin ja kuntiin.

Sisältö: Funktiot ja relaatiot, lukujärjestelmät, kokonaislukujen ja polynomien jaollisuusoppia ja näihin liittyviä algoritmeja, RSA, virheitä korjaavista koodeista, lineaarikoodit, syklisten koodien alkeita.

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Luentomateriaali.
2. Oheislukemistona: Hardy D.W. and C.L. Walker. Applied algebra, codes, ciphers and discrete algorithms.

Toteustustavat: luennot 24 h, harjoitukset 12 h.

Suoritustavat: Hyväksytty osallistuminen harjoituksiin ja tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuuopettaja: Marko Moisio.

Vastuuorganisaatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Integraalimuunnokset I

Integral Transforms I

Koodi: MATH.1070

Laajuus: 3 op/2 ov

Edeltävät opinnot: Matemaattiset menetelmät I.

Tavoite: Antaa perustiedot kompleksiluvuilla laskemisesta ja kompleksifunktioista sekä Fourier-sarjoista ja Laplace-muunnoksesta.

Sisältö: Kompleksiluvut ja -funktio, analyyttinen funktio, Cauchyn-Riemannin yhtälöt, kompleksinen käyräintegraali. Fourier-sarjat, Laplace-muunnos, siirtofunktio. Sovelluksia mm. differentiaaliyhtälöihin.

Oppimateriaali ja kirjallisuus: Luentomateriaali ja oheislukemistona:

1. Kreyszig, E.: Advanced Engineering Mathematics, John Wiley & Sons.
2. Niemi, A.: Fourier-analyysi ja Laplace-muunnos.

Toteutustavat: Luennot 20 h ja harjoitukset 10 h.

Suoritustavat: Hyväksytty osallistuminen harjoituksiin ja tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuuopettaja: Seppo Hassi

Vastuuorganisaatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Lisätietoja: Mikäli vanhoilla opiskelijoilla on suorittamatta vain toinen vanhoista opintojaksoista Kompleksianalyysi tai Integraalimuunnokset, ottaa opiskelija yhteyttä sekä Integraalimuunnokset I että Integraalimuunnokset II –opintojaksojen opettajiin ja sopii vanhojen kurssien suorittamisesta (Vanhaa kurssia suorittava opiskelija suorittaa vanhan kurssin tenttimällä osa Integraalimuunnokset I –opintojaksosta ja osa Integraalimuunnokset II –opintojaksosta. Käytännössä uusien kurssien tenteissä erotellaan kysymykset

kanteen osioon: kompleksianalyysiin liittyviin kysymyksiin ja integraalimuunnoksiin liittyviin kysymyksiin.) Mikäli vanhalla opiskelijalla on suorittamatta molemmat vanhat opintojaksot, voi hän suorittaa niiden tilalle uudet opintojaksot.

Integraalimuunnokset II

Integral Transforms II

Koodi: MATH.1080

Laajuus: 5 op / 3 ov

Edeltävät opinnot: Lineaarialgebra, Integraalimuunnokset I.

Tavoite: Laajentaa tietoja kompleksianalyysistä ja integraalimuunnoksista sekä niiden sovellutuksista.

Sisältö: Cauchyn integraalilause ja -kaava. Sarjakehitelmät kompleksialueessa, mm. potenssisarjat, Taylor-sarjat sekä Laurent-sarjat. Residy-laskentaa, residy-lause. Ortogonaaliset sarjat, erityisesti Fourier-sarjat. Fourier-muunnos sekä Z-muunnos. Sovelluksia mm. differentiaali-, integraali-, osittaisdifferentiaali- ja differenssiyhtälöihin.

Oppimateriaali ja kirjallisuus: Luentomateriaali ja oheislukemistona:

1. Kreyszig, E: Advanced Engineering Mathematics. John Wiley & Sons.
2. Niemi, A.: Fourier-analyysi ja Laplace-muunnos.

Toteutustavat: Luennot 30 h ja harjoitukset 14 h.

Suoritustavat: Hyväksytyt osallistuminen harjoituksiin sekä välikokeet tai tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Seppo Hassi

Vastuuorganisaatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Lisätietoja: Mikäli vanhoilla opiskelijoilla on suorittamatta vain toinen vanhoista opintojaksoista Kompleksianalyysi tai Integraalimuunnokset, ottaa opiskelija yhteyttä sekä Integraalimuunnokset I että Integraalimuunnokset II –opintojaksojen opettajiin ja sopii vanhojen kurssien suorittamisesta (Vanhaa kurssia suorittava opiskelija suorittaa vanhan kurssin tenttimällä osa Integraalimuunnokset I –opintojaksosta ja osa Integraalimuunnokset II –opintojaksosta. Käytännössä uusien kurssien tenteissä erotellaan kysymykset kanteen osioon: kompleksianalyysiin liittyviin kysymyksiin ja integraalimuunnoksiin liittyviin kysymyksiin.) Mikäli vanhalla opiskelijalla on suorittamatta molemmat vanhat opintojaksot, voi hän suorittaa niiden tilalle uudet opintojaksot.

Lineaarialgebra

Linear Algebra

Koodi: MATH.1040

Laajuus: 5 op / 3 ov

Tavoite: Perustiedot analyttisestä geometriasta, lineaarisista vektoriavaruuksista, determinanteista, matriiseista, ominaisarvoista ja lineaarisista yhtälöryhmistä, sekä antaa valmiudet niiden soveltamiseen taloustieteessä ja tekniikassa.

Sisältö: Vektorit, lineaarinen vektoriavaruus, lineaarikuvaukset, lineaarinen yhtälöryhmä, matriisi, determinantti, ominaisarvo, sisätulo, normi, approksimointi normin mielessä, vektoritulo, suora, taso.

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Luentomoniste.
2. Kreyszig, E: Advanced Engineering Mathematics. John Wiley & Sons. Luvut 6, 7, 8.1–8.3.
3. S.K. Kivelä: Matriisilasku ja lineaarialgebra, luvut 2, 3, 4 ja 7.

Toteutustavat: Luennot 40 h ja harjoitukset 20 h.

Suoritustavat: Tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty. Laskuharjoituksista saa lisäpisteitä.

Vastuopettaja: Matti Laaksonen.

Vastuuorganisaatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Matemaattiset menetelmät I

Mathematical Methods I

Koodi: MATH.1050

Laajuus: 5 op / 3 ov

Tavoite: Antaa perustiedot differentiaali- ja integraalilaskennasta, reaalilukujonoista ja -sarjoista, erityisesti potenssi- ja Taylor-sarjoista sekä tavallisten differentiaaliyhtälöiden tärkeimmistä tapauksista. Muodostaa perustan reaalifunktioiden analyysille ja antaa valmiudet niiden käytölle eri sovellusaloilla.

Sisältö: Yhden muuttujan reaalifunktiot. Raja-arvo, jatkuvuus, derivaatta, differentiaalikehitelmä, funktion ääriarvot. Integraalilaskentaa; integroimismenetelmiä, Riemann-integraali ja epäoleelliset integraalit.

Sovelluksia. Käyrän pituus, kappaleiden pinta-alat ja -tilavuudet, käyräintegraali. Reaalilukujonot ja -sarjat sekä niiden suppeneminen. Potenssisarjat (reaalialue), funktion Taylorin sarja. Tavalliset differentiaaliyhtälöt; ratkaisumenetelmiä.

Oppimateriaali ja kirjallisuus: Luentomateriaali ja oheislukemistona:

1. Adams, R.A.: Calculus: a Complete Course. Pearson Addison Wesley.

2. Lahtinen, A. & E. Pehkonen: Matematiikkaa soveltajille 1, 2 (osia).

Toteutustavat: Luennot 36 h ja harjoitukset 30 h.

Suoritustavat: Hyväksytyt osallistuminen harjoituksiin sekä välikokeet tai tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuuopettaja: Seppo Hassi.

Vastuuorganisaatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Matemaattiset menetelmät II

Mathematical Methods II

Koodi: MATH.1060

Laajuus: 3 op / 2 ov

Edeltävät opinnot: Matemaattiset menetelmät I ja Lineaarialgebra.

Tavoite: Antaa perustiedot usean muuttujan reaalifunktioiden analyysistä, kompleksifunktioista sekä vektorianalyysin perustan, erityisesti sähkö- ja magneettikenttien ymmärtämistä varten.

Sisältö: Usean muuttujan reaalifunktiot. Osittaisderivaatta, gradientti, differentioituvuus, suunnattu derivaatta, ääriarvot, sidottujen ääriarvotehtävät, Lagrangen kertojan menettely, käyrä-, pinta- ja avaruusintegraalit. Muuttujanvaihto, Jacobin determinantti. Vektorianalyysiä; divergenssi, roottori, potentiaali sekä Greenin, Gaussin ja Stokesin lauseet.

Oppimateriaali ja kirjallisuus: Luentomateriaali ja oheislukemistona:

1. Kreyszig, E.: Advanced Engineering Mathematics, John Wiley & Sons.

2. Adams, R.A.: Calculus: a Complete Course. Pearson Addison Wesley.

3. Lahtinen, A. & E. Pehkonen: Matematiikkaa soveltajille 2.

Toteutustavat: Luennot 20 h ja harjoitukset 12 h.

Suoritustavat: Hyväksytyt osallistuminen harjoituksiin ja tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuuopettaja: Seppo Hassi.

Vastuuorganisaatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Tekniikan matematiikan tietokonetyöpaja

Engineering Mathematics Computer Workshop

Koodi: MATH.1090

Laajuus: 2 op / 1 ov

Edeltävät opinnot: Matemaattiset menetelmät I tai Talousmatematiikan perusteet. Suositellaan myös Lineaarialgebraa.

Tavoite: Tutustuttaa opiskelija matemaattisten ongelmien havainnollistamiseen ja analyysiin tietokoneen avulla jo opintojen alkuvaiheessa. Kurssi antaa opiskelijalle valmiudet tietokoneen käyttöön myöhemmissä opinnoissaan.

Sisältö: Funktioiden ja relaatioiden graafinen esittäminen. Matemaattisen tiedon liittäminen raportteihin. Yhtälöiden numeerinen ja symbolinen ratkaiseminen. Derivointi ja integrointi. Yhtälöryhmien ratkaiseminen. Tutustuminen matemaattisiin ohjelmistoihin (esim. Matlab, Octave, Maxima, Mathematica, Excel).

Oppimateriaali ja kirjallisuus: Luennoilla jaettu materiaali. Kurssin alkaessa ilmoitetaan oheislukemistot.

Toteutustavat: Luennot 12h ja harjoitustyö.

Suoritustavat: Harjoitustyö.

Arviointi: Hyväksytty/hylätty.

Vastuopettaja: Seppo Hassi

Vastuorganisatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Lisätietoja: Soveltuu vapaasti valittaviin opintoihin.

Aineopinnot

Algebra II

Algebra II

Koodi: MATH.2010

Laajuus: 5 op / 3 ov

Edeltävät opinnot: Algebra I

Tavoite: Laajentaa ja syventää algebran perustietoja. Antaa käsitys eräistä algebran moderneista sovelluksista.

Sisältö: Ryhmät, renkaat, kunnat, äärelliset kunnat, sykliset koodit ja niiden dekodaus, siirtorekisterijonot.

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Luentomateriaali.

2. Oheislukemistona: Lang S. Algebra.

Toteutustavat: Luennot 32 h ja harjoitukset 16 h.

Suoritustavat: Hyväksytty osallistuminen harjoituksiin ja tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Marko Moisio.

Vastuorganisatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Diskreetti matematiikka

Discrete Mathematics

Koodi: MATH.2020

Laajuus: 5 op / 3 ov

Edeltävät opinnot: Talousmatematiikan perusteet tai Matemaattiset menetelmät I tai vastaavat tiedot.

Tavoite: Antaa perustiedot erilaisista diskreeteistä rakenteista.

Sisältö: Kombinatoriikka, rekursio/differenssiyhtälöt, graafit, puut, siirtoverkot.

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Luentomateriaali.

2. Oheislukemistona: Grimaldi, Ralph P., Discrete And Combinatorial Mathematics.

Toteutustavat: Luennot 32 h ja harjoitukset 16 h.

Suoritustavat: Hyväksytty osallistuminen harjoituksiin ja tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Marko Moisio.

Vastuorganisatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Numeeriset menetelmät

Numerical Methods

Koodi: MATH.2030

Laajuus: 5 op / 3 ov

Edeltävät opinnot: Matemaattiset menetelmät I ja Lineaarialgebra. Tavoite: Antaa perustiedot numeerisista laskentamenetelmistä ja ohjelmistoista.

Sisältö: Yhtälöiden numeerinen ratkaiseminen, interpolointi, approksimointi, numeerinen integrointi ja derivointi, differentiaaliyhtälöiden numeerinen ratkaiseminen, integraalimuunnoksista, vektori- ja Fourier-analyysistä ja numeeriset menetelmät lineaarialgebrassa. Tutustuminen matemaattisiin ohjelmistoihin (mm. Matlab ja Mathematica) ja niiden käyttö osana kurssia ja laskuharjoituksia.

Oppimateriaali ja kirjallisuus: Luentomateriaali ja oheislukemistona:

1. Kreyszig, E.: Advanced Engineering Mathematics, John Wiley & Sons.

2. Malek-Madani, Reza: Advanced Engineering Mathematics with Mathematica and Matlab, Addison-Wesley.

Toteutustavat: Luennot 30 h ja harjoitukset 21 h.

Suoritustavat: Hyväksytty osallistuminen harjoituksiin ja tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: Marko Moisio.

Vastuorganisatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Optimoinnin erikoiskurssi

Advanced Optimazation

Koodi: MATH.2040

Laajuus: 5 op / 3 ov

Edeltävät opinnot: Matemaattiset menetelmät I ja II, lisäksi suositellaan Lineaarialgebraa ja Operaatioanalyysia.

Tavoite: Syventää operaatioanalyysin käsitteitä ja antaa esimerkkejä eräistä optimoinnin sovellusalueista.

Sisältö: Rajoittamaton ja rajoitettu epälineaarinen optimointi, LP-mallin erityiskysymyksiä. Lokaalin ääriarvon numeerinen etsiminen. Esimerkkejä eräistä optimoinnin erityismenetelmistä (heuristiset menetelmät, dynaaminen optimointi, optimiohjaus).

Oppimateriaali ja kirjallisuus: Luentomateriaali.

Toteutustavat: Luennot 36 h ja harjoitukset 14 h.

Suoritustavat: Hyväksytty osallistuminen harjoituksiin ja tentti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty.

Vastuopettaja: .Talousmatematiikan professori

Vastuorganisatio: Matemaattisten tieteiden laitos.

Lisätiedot: Opintojaksolle tulee ilmoittautua etukäteen.

Todennäköisyyslaskenta

Basic course in Probability

Koodi: MATH.2050

Laajuus: 5 op / 3 ov

Edeltävät opinnot: Matemaattiset menetelmät I tai vastaavat tiedot.

Tavoite: Antaa perustiedot todennäköisyyslaskennassa ja kyky soveltaa niitä sekä valmiudet todennäköisyyslaskennan ja stokastiikan syventäviin opintoihin.

Sisältö: Symmetrisiin alkeistapauksiin perustuva todennäköisyysmalli, todennäköisyysavaruus, tavallisimmat

diskreetit ja jatkuvat jakaumat, odotusarvo, ehdolliset todennäköisyydet, generoivat funktiot, keskeinen raja-arvolause, kaksiulotteiset normaalijakaumat.

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Pekka Tuominen: Todennäköisyyslaskenta I, Limes ry, Helsinki (1990).

Oheislukemistoa:

1. Randolph Nelson: Probability, Stochastic Processes and Queuing Theory: The Mathematics of Computer Performance Modeling

2. P.Hoel, S.Port, C.Stone: Introduction to Probability Theory

Toteutustavat: Luennot 40 h ja harjoitukset 20 h.

Suoritustavat: Tenti.

Arviointi: Asteikolla 1–5 tai hylätty. Laskuharjoituksista saa lisäpisteitä.

Vastuuopettaja: Bernd Pape

Vastuuorganisaatio: Matemaattisten tieteiden laitos.